

1 Eylül 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **23460**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-5320)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 17.05.2016 tarihli ve 43452547-120.07-36243 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet AKIN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/5320 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-5320 Esas Numaralı Önerge Cevabı (4 sayfa)

Soru 1:

Tarafınızdan yapılan açıklamalarda ülkemizin enerji arz güvenliğini sağlamak amacıyla yerli linyitlerimizin enerji üretiminde devreye alınacağı, bu amaçla çalışmalar yapıldığı belirtilmektedir. Bu konuyla ilgili olarak;

- Yerli Linyit kaynaklarımızın enerji üretiminde değerlendirilmesi amacıyla yatırımcılar için hangi teşvik ve destekler getirilecektir?

Cevap 1:

04/06/2016 tarihinde kabul edilen 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da 6 ıncı madde ile ruhsatların bölünmesine imkan sağlanarak rezervlerin daha hızlı bir şekilde ekonomimize kazandırılması, 20 nci madde ile kömür sahalarının ekonomiyeye kazandırılması için yeni model ile ilgili hususların düzenlenmesi, 22 inci madde ile Türkiye Elektrik Tic. Tah. AŞ'nin elektrik enerjisi alımlarının öncelikle yerli kömür kullanan santrallerden alınması düzenlenerek yerli kömür kaynaklarımızın enerji üretiminde desteklenmesi hedeflenmiştir.

15.02.2013 tarih ve 2013/4288 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar” ile birlikte, 15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın” 17 nci maddesinin birinci fıkrasına “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları” ifadesi eklenmiştir. Böylece, yerli kömür girdili termik santraller öncelikli yatırım konuları arasına alınmıştır. “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ile; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine, üretim ve istihdamın artırılmasına, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma- geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesine, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik enerjisi üretimi yatırımları öncelikli yatırım konuları kapsamında değerlendirildikleri için 5. Bölge desteklerinden faydalandırılır. Yatırım 6. Bölgede gerçekleşiyor ise 6. Bölge destekleri uygulanır.

Bu kapsamda, yerli kömür girdili santral yatırımlarında “Vergi İndirimi”, “Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği”, “Yatırım Yeri Tahsisi” ve “Faiz Desteği”, “KDV İstisnası”, “Gümrük Vergisi Muafiyeti” gibi unsurlardan faydalanılmaktadır.

Soru 2:

- Ülkemizin kömür rezervleri bölgelere göre nasıldır?

Cevap 2:

Taşkömürünün aksine linyit rezervleri ülke geneline yayılmaktadır. Hemen hemen bütün coğrafi bölgelerde linyit rezervleri bulunmaktadır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından 1939-1984 yılları arasında 117 adet linyit sahası saptanmış ve çalışmalar

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5320)**

sonucunda 8,3 milyar ton linyit rezervi tespit edilmiştir. 1984-2004 yılları kömür aramaları açısından durağan geçmiştir. Bakanlığımızın enerjide yerli kaynakların kullanımını arttırma politikası çerçevesinde 2005 yılında başlatılan yoğun kömür arama çalışmaları sonucunda 2015 yılı sonu itibarı ile 1.636.940 metre sondaj yapılarak Elektrik Üretim AŞ Genel Müdürlüğü (EÜAŞ) ve Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü (TKİ) ile işbirliği kapsamında 1,588 milyar ton ve MTA projeleri kapsamında 5,792 milyar ton olmak üzere ülkemiz rezervleri toplam 7,38 milyar ton arttırılarak toplamda 15,6 milyar tona çıkarılmıştır.

MTA SAHALARI	REZERV (Milyon Ton)
Karapınar	1,832
Çerkezköy	495
Elbistan	515
Malatya-Yazıhan	17,5
Eskişehir-Alpu	1,453
Afyon-Dinar	941,5
Vize-Pınarhisar	140
Konya-Ilgın-Merkez	30,5
Amasya-Merzifon	9,2
Isparta-Şarkikaraağaç	306,7
Denizli-Çardak	44,2
Denizli-Çivril	7,5
Toplam	5.792
İşbirliği Kapsamında Rezerv Artışı	REZERV (Milyon Ton)
EÜAŞ-Elbistan Sahası	1,300
TKİ-Soma Sahası	205
EÜAŞ-Çayırhan Sahası	83,3
Toplam	1.588
GENEL TOPLAM	7.380

Sorular 3, 4:

- Elektrik üretim santrali kurulabilecek potansiyele sahip linyit sahalarımız hangileridir?
- Elektrik üretim santrali kurulabilecek sahaların rezervleri nedir? Bu sahalardaki kömürün fiziksel ve kimyasal özellikleri nedir?

Cevaplar 3, 4:

MTA tarafından tespit edilen linyit rezervlerinin elektrik üretim santrali kurulabilecek potansiyele sahip sahalar ve rezerv miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5320)**

SAHALAR	REZERV (Milyon Ton)
Karapınar Ayrancı	1,832
Tekirdağ-Çerkezköy	495
Kahramanmaraş-Elbistan	515
Afyon-Dinar	941,5
Eskişehir-Alpu	1,453
Vize-Pınarhisar	140
Konya-İlgın-Merkez	30,5

EÜAŞ uhdesinde bulunan ve yatırıma açılması önemli olarak değerlendirilen ve üst politika belgelerinde de yer alan linyit sahaları; Afşin-Elbistan Linyit Havzası, Karapınar-Ayrancı Linyit Havzası, Tekirdağ/Merkez-İstanbul/Çatalca Linyit Havzası, Çayırhan-Beypazarı Linyit Havzasıdır.

Ayrıca TKİ, termik santralde değerlendirilmesi daha ekonomik olabilecek bazı sahalarını, özellikle 2005 yılı sonrasında termik santral kurulması şartı ile ihale etmeye başlamıştır. Son yıllarda bu konudaki çalışmalar hızlanmış ve bu kapsamda linyite dayalı santral kurma şartlı 6 ayrı ihale (Bolu-Göynük; Adana-Tufanbeyli; Soma-Deniş; Bursa-Keles; Tunçbilek- Derin Sahalar; Bingöl-Karlıova) sonuçlandırılmıştır. Santrallerin sözleşme imzalanmasını müteakip altı yıl sonra devreye girecekleri öngörülmüştür. Sözleşmeler; altı yıllık bu yatırım sürecinde firmalardan herhangi bir bedel alınmaması, santraller devreye girdikten sonra 30 yıl boyunca üretilen elektrik için kWh başına bedel alınması esasına dayanmaktadır.

MTA tarafından 2015 yılında Afyon, Denizli, Aydın, Amasya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, İstanbul ve Muş illerinde, işbirliği kapsamında ise Ankara, Bolu, Denizli ve Muğla illerinde gerçekleştirilen çalışmalarla 170 milyon ton rezerv artışı sağlanmıştır.

Sorular 5, 6:

- Bu özelliklere uygun termik santral teknolojisi var mıdır?
- 1200 kalori ve altında kalorifik değere sahip kömürleri yakacak santral teknolojisi var mıdır? Varsa bu santraller hangi ülkelerde çalışmaktadır?

Cevap 5, 6:

Bilinen linyit rezervlerimiz genelde düşük ısı değere, yüksek nem ve küle haizdir. Linyit rezervlerimizin yarısının ısı değeri 1500 kcal/kg'ın altındadır. Düşük kalorifik değere sahip olan yerli kaynağımız ile çalışan termik santral teknolojileri mevcut olup bu teknolojiye uygun olarak yapımı gerçekleştirilen ve uzun yıllardır işletmede bulunan kamuya ve özel sektöre ait kömür yakıtlı termik santrallerimiz bulunmaktadır.

Kömür yanma verimini arttırmak ve çevresel etkileri en aza indirmek için tasarlanmış teknolojiler olarak tanımlanan "Temiz Kömür Teknolojileri" sayesinde pulverize ve akışkan yataklı yakma teknolojili kazan tipine sahip kömür yakıtlı termik santrallerde süperkritik çevrim teknolojisi ile net termik verimin yükselmesi sonucunda birim zamanda yakılan kömür miktarları azaltılmış ve yüksek çevrim verimi nedeniyle süperkritik santrallerde baca gazı emisyonları (CO₂, SO₂, NO_x, toz) da düşürülmüştür.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5320)**

Dolayısıyla sub-kritik kazana haiz konvansiyonel teknolojilere göre süperkritik çevrime haiz pulverize ve akışkan yataklı yakma teknolojili termik santraller, Baca Gazı Arıtma Sistemleri ile teçhiz edildiklerinde, Avrupa Birliği ve ülkemiz çevre mevzuatına uygun emisyon limit değerlerini sağlayabilen ve kömürden elektrik üretimi için önerilen en iyi mevcut tekniklerdir.

Soru 7:

Ülkemizde 1200 kalori ve altında kalorifik değere sahip kömür yakan kaç santral vardır? Bunlardan ne kadarı ek olarak fuel oil vb. akaryakıt yakmaktadır? Bu santrallarda yakılan fuel oil vb. yakıtların birim elektrik üretimi başına maliyeti nedir?

Cevap 7:

Ülkemizde 1200 kalori ve altında kalorifik değere sahip kömür yakan 2 tanesi EÜAŞ Santrali olmak üzere 4 adet santral bulunmaktadır. Bu santrallerce fuel oil, motorin ve doğalgaz gibi yardımcı yakıtlar kullanılmaktadır. Normal işletme koşullarında sıvı yakıt; üniteler devreye alınırken ve devreden çıkarılırken kullanılmaktadır.